ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 22. júna 2011 *

Vo veci C-399/09,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Nejvyššího správního soudu (Česká republika) z 23. septembra 2009 a doručený Súdnemu dvoru 16. októbra 2009, ktorý súvisí s konaním:

Marie Landtová

proti

České správě sociálního zabezpečení,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory J.-C. Bonichot, sudcovia K. Schiemann (spravodajca), L. Bay Larsen, A. Prechal a E. Jarašiūnas,

* Jazyk konania: čeština.

generálny advokát: P. Cruz Villalón,
tajomník: K. Malaček, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 25. novembra 2010,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— M. Landtová, v zastúpení: V. Vejvoda, advokát,

— česká vláda, v zastúpení: M. Smolek a D. Hadroušek, splnomocnení zástupcovia,

— slovenská vláda, v zastúpení: B. Ricziová, splnomocnená zástupkyňa,

— Európska komisia, v zastúpení: K. Walkerová a V. Kreuschitz, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 3. marca 2011,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 12 ES, ako aj článku 3 ods. 1, článku 7 ods. 2 písm. c) a článkov 10 a 46 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71

zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, v znení zmenenom, doplnenom a aktualizovanom nariadením Rady (ES) č. 118/97 z 2. decembra 1996 (Ú. v. ES L 28, 1997, s. 1; Mim. vyd. 05/003, s. 3), zmeneným a doplneným nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 629/2006 z 5. apríla 2006 (Ú. v. ES L 114, s. 1) (ďalej len „nariadenie č. 1408/71“), ako aj časti A bodu 6 prílohy III nariadenia č. 1408/71.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi M. Landtovou, štátnou príslušníčkou Českej republiky s bydliskom v tomto členskom štáte, a Českou správou sociálního zabezpečení (ďalej len „správa“) v súvislosti s výškou čiastočného starobného dôchodku, ktorý jej tento orgán priznal.

Právny rámec

Právo Únie

3 Ôsme odôvodnenie nariadenia č. 1408/71 uvádza:

„keďže na zamestnancov a samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré sa pohybujú v rámci spoločenstva, sa má vzťahovať systém sociálneho zabezpečenia iba jedného členského štátu, aby sa predišlo prekrývaniu uplatňovaných právnych predpisov rôznych členských štátov a komplikáciám, ktoré by mohli z tohto plynúť“.

4 Podľa článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1408/71 „pokiaľ osobitné ustanovenia tohto nariadenia neustanovujú inak, osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, majú tie isté povinnosti a poberajú tie isté dávky podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu ako štátni príslušníci tohto štátu."

5 Článok 6 toho istého nariadenia stanovuje:

„Pokiaľ ustanovenie článkov 7, 8 a 46 ods. 4 neustanovuje inak, pokiaľ ide o osoby a prípady, ktorých sa týka, nahrádza toto nariadenie ustanovenia každého dohovoru o sociálnom zabezpečení záväzného:

a) výlučne pre dva alebo viac členských štátov…

…"

6 Článok 7 ods. 2 písm. c) nariadenia č. 1408/71 uvádza:

„Bez ohľadu na článok 6 sa naďalej budú uplatňovať:

…

c) určité ustanovenia dohovorov o sociálnom zabezpečení, ktoré uzavreli členské štáty do dátumu uplatňovania tohto nariadenia za predpokladu, že sú výhodnejšie pre príjemcov dávok alebo ak vyplývajú z osobitných historických okolností a majú obmedzený časový účinok, ak sú tieto ustanovenia uvedené v prílohe III."

7 Podľa článku 10 ods. 1 prvého pododseku nariadenia č. 1408/71:

„Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, … dávky… v starobe… nadobudnuté podľa právnych predpisov jedného alebo viacerých členských štátov, nepodliehajú žiadnemu znižovaniu, upravovaniu, pozastaveniu, odňatiu… z dôvodu, že príjemca má bydlisko na území iného členského štátu ako je štát, kde sa nachádza inštitúcia zodpovedná za vyplácanie."

8 Príloha III tohto nariadenia, nazvaná „Ustanovenia dohovorov o sociálnom zabezpečení, ktoré sa naďalej uplatňujú bez ohľadu na článok 6 nariadenia – ustanovenia dohovorov o sociálnom zabezpečení, ktoré sa nevzťahujú na všetky osoby, na ktoré sa vzťahuje nariadenie", v časti A bode 6 s nadpisom „ČESKÁ REPUBLIKA – SLOVENSKO" zachováva v platnosti okrem iného článok 20 dvojstrannej zmluvy medzi Českou republikou a Slovenskou republikou uzavretej 29. októbra 1992 v rámci opatrení určených na vyriešenie situácie po rozdelení Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky 31. decembra 1992 (ďalej len „zmluva").

Zmluva

9 Podľa článku 20 ods. 1 zmluvy „doby zabezpečenia získané pred dňom rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa považujú za doby zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území mal zamestnávateľ občana sídlo ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky alebo naposledy pred týmto dňom".

Vnútroštátne právo

10 Podľa článku 89 ods. 2 Ústavy Českej republiky (ústavný zákon č. 1/1993 Sb.) sú „vykonateľné rozhodnutia Ústavního soudu… záväzné pre všetky orgány a osoby“.

11 Podľa § 28 zákona č. 155/1195 Sb. o dôchodkovom poistení „poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak dovŕšil potrebnú dobu poistenia a dosiahol stanovený vek, prípadne spĺňa ďalšie podmienky stanovené v zákone“.

12 Ústavní soud vo svojom náleze z 25. januára 2005 (sp. zn. III. ÚS 252/04, ďalej len „nález Ústavního soudu“) konštatoval, že článok 20 ods. 1 zmluvy je potrebné uplatňovať v tom zmysle, že „ak občan Českej republiky spĺňa zákonné podmienky na vznik nároku na dôchodok a tento nárok by bol podľa vnútroštátneho (českého) práva vyšší ako nárok podľa [zmluvy], je vecou [správy], aby zaistila poberanie dôchodkovej dávky v takej výške, ktorá zodpovedá vyššiemu nároku podľa vnútroštátnych predpisov, resp. rozhodla o dorovnaní dôchodku poberaného od druhej zmluvnej strany s prihliadnutím na dôchodok poberaný v súlade so [zmluvou] od druhej zmluvnej strany tak, aby nedochádzalo k duplicitnému poberaniu dvoch dôchodkov rovnakého typu, priznaných z rovnakých dôvodov od dvoch rôznych [inštitúcií sociálneho zabezpečenia]“.

13 Okrem podmienky českej štátnej príslušnosti stanovil Ústavní soud pre vyššie uvedený postup výpočtu ďalšiu kumulatívnu podmienku, a to podmienku bydliska žiadateľa o dávku na území Českej republiky.

Skutkové okolnosti sporu vo veci samej a prejudiciálne otázky

14 M. Landtová, česká štátna príslušníčka s bydliskom na území Českej republiky, pracovala na území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky od roku 1964 do 31. decembra 1992. Po rozdelení Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky bola M. Landtová do 31. augusta 1993 zamestnaná na území Slovenskej republiky a potom od 1. septembra 1993 na území Českej republiky.

15 Dňa 20. júna 2006 priznala správa M. Landtovej čiastočný starobný dôchodok (ďalej len „dávka v starobe“), a to od 31. marca 2006.

16 Správa stanovila dávku v starobe na základe článku 20 zmluvy a dospela k záveru, že doba poistenia, ktorú M. Landtová dosiahla do 31. decembra 1992, sa musí hodnotiť v slovenskom systéme sociálneho zabezpečenia, lebo jej zamestnávateľ mal sídlo na území Slovenskej republiky.

17 M. Landtová napadla výšku dávky v starobe 14. augusta 2006 žalobou, ktorú podala na Městský soud v Praze, pričom tvrdila, že správa nezohľadnila všetky dosiahnuté doby poistenia.

18 Městský soud v Praze zrušil 23. mája 2007 rozhodnutie správy na základe nálezu Ústavního soudu, podľa ktorého ak štátny príslušník Českej republiky spĺňa podmienky pre vznik nároku na dávku v starobe podľa vnútroštátnych predpisov a tento nárok je vyšší ako nárok podľa zmluvy, správa je povinná zabezpečiť poberanie dávky vo výške, ktorá tomuto vyššiemu nároku zodpovedá. V nadväznosti na to dospel Městský soud v Praze k záveru, že dávka v starobe, ktorú správa priznala M. Landtovej, musí byť dorovnaná do výšky, na ktorú by žalobkyňa vo veci samej mala nárok v prípade,

keď by celú dobu poistenia do 31. decembra 1992 dosiahla v systéme sociálneho zabezpečenia Českej republiky.

19 Správa podala kasačnú sťažnosť na Nejvyšší správní soud.

20 Dňa 16. januára 2008 Nejvyšší správní soud zrušil rozhodnutie Městského soudu v Praze a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Nejvyšší správní soud mal pochybnosti o zlučiteľnosti nálezu Ústavního soudu a z neho vyplývajúceho preferenčného zaobchádzania s českými štátnymi príslušníkmi so zásadou rovnosti zaobchádzania uvedenou v článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1408/71.

21 Městský soud v Praze zotrval na svojom stanovisku a odvolávajúc sa na uvedený nález Ústavního soudu dospel k záveru, že správa musí upraviť výšku dávky v starobe priznanej žalobkyni v konaní vo veci samej tak, aby sa dosiahla suma, ktorú by dotknutá osoba dostávala, ak by bola v plnom rozsahu poistená v rámci českého systému sociálneho zabezpečenia.

22 Správa podala na Nejvyšší správní soud ďalšiu kasačnú sťažnosť, v ktorej uviedla, že povinnosť dorovnať dávky v starobe len u osôb s českou štátnou príslušnosťou s bydliskom v Českej republike, v prípade ktorých sú doby poistenia dosiahnuté v čase existencie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky hodnotené podľa článku 20 zmluvy, je v rozpore so zásadou rovnosti zaobchádzania zakotvenou v článku 3 nariadenia

č. 1408/71. Okrem toho takáto povinnosť znamená tiež zohľadnenie slovenských dôb poistenia na účely zvýšenia dávky v starobe napriek tomu, že článok 12 nariadenia č. 1408/71 zakazuje možnosť dvojitého zohľadnenia jednej a tej istej doby poistenia.

23 Podľa Nejvyššího správního soudu správa na základe nálezu Ústavního soudu zohľadňuje doby poistenia dosiahnuté žiadateľom o dávku v systéme sociálneho zabezpečenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky napriek tomu, že v tejto súvislosti je podľa článku 20 zmluvy príslušná slovenská inštitúcia sociálneho zabezpečenia. Taký postup môže viesť nielen k zmene kritéria určujúceho štát, ktorý je príslušný zohľadniť predmetné doby poistenia, ale aj k dvojitému zohľadneniu jednej a tej istej doby poistenia.

24 Aj keď vnútroštátny súd nespochybňuje, že M. Landtová spĺňa všetky podmienky na úpravu výšky dávky v starobe, zastáva názor, že podmienka českej štátnej príslušnosti, ktorá z povahy veci znevýhodňuje príslušníkov iných členských štátov, ak spĺňajú ostatné podmienky na vznik nároku na dotknutú dávku, je v rozpore s článkom 12 ES a článkom 3 nariadenia č. 1408/71. Vzniká tiež otázka zlučiteľnosti podmienky bydliska s článkom 10 ods. 1 nariadenia č. 1408/71.

25 Za týchto okolností sa Nejvyšší správní soud rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa príloha III časť A bod 6 v spojení s článkom 7 ods. 2 písm. c) nariadenia… (EHS) č. 1408/71…, ktorá ponecháva uplatniteľným kritérium na určenie nástupníckeho štátu príslušného hodnotiť doby poistenia dosiahnuté zamestnanými osobami do 31. decembra 1992 v systéme sociálneho zabezpečenia… Českej

a Slovenskej Federatívnej Republiky, vykladať v tom zmysle, že bráni uplatneniu vnútroštátneho pravidla, podľa ktorého česká inštitúcia sociálneho zabezpečenia v plnom rozsahu hodnotí pri nároku na dávku aj pri stanovení jej výšky dobu poistenia dosiahnutú na území… Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky do 31. decembra 1992, aj keď na jej hodnotenie je podľa uvedeného kritériá príslušná inštitúcia sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky?

2. Má sa v prípade zápornej odpovede na prvú otázku článok 12 [ES] v spojení s článkom 3 ods. 1 a článkami 10 a 46 nariadenia… (EHS) č. 1408/71… vykladať tak, že bráni tomu, aby doba poistenia dosiahnutá v systéme sociálneho zabezpečenia… Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky do 31. decembra 1992, ktorá už raz bola v rovnakom rozsahu zohľadnená na účely dávok v systéme sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky, bola podľa vyššie uvedeného vnútroštátneho pravidla v plnom rozsahu hodnotená pri nároku na dávku v starobe aj pri stanovení jej výšky len v súvislosti so štátnymi príslušníkmi Českej republiky s bydliskom na jej území?“

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

26 Slovenská republika vyjadrila pochybnosti o prípustnosti položených otázok, pričom uviedla, že výklad zásady zákazu diskriminácie, o ktorý žiada vnútroštátny súd, nemá vplyv na riešenie sporu vo veci samej a nesúvisí s realitou alebo predmetom tohto sporu, lebo M. Landtová spĺňa všetky podmienky na vyplácanie českého vyrovnávacieho

príspevku k dávke v starobe, ako boli stanovené v náleze Ústavního soudu, a teda nie je obeťou nijakej diskriminácie.

27 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry prináleží výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorý vec prejednáva a musí prevziať zodpovednosť za rozhodnutie sporu, aby s prihliadnutím na osobitosti veci posúdil tak potrebu rozhodnutia o prejudiciálnej otázke pre vydanie svojho rozhodnutia, ako aj relevantnosť otázok, ktoré položí Súdnemu dvoru (pozri najmä rozsudok z 15. júna 2006, Acereda Herrera, C-466/04, Zb. s. I-5341, bod 47).

28 V prípade, že sa položené otázky týkajú výkladu práva Únie, je Súdny dvor v zásade povinný rozhodnúť (pozri v tomto zmysle rozsudky z 13. marca 2001, Preussen-Elektra, C-379/98, Zb. s. I-2099, bod 38, a z 10. marca 2009, Hartlauer, C-169/07, Zb. s. I-1721, bod 24). Nie je to tak najmä vtedy, ak je otázka položená Súdnemu dvoru čisto hypotetická alebo ak výklad právneho predpisu Únie či preskúmanie jeho platnosti, o ktoré vnútroštátny súd požiadal, nijako nesúvisí s realitou alebo predmetom sporu vo veci samej (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. novembra 2010, Volker und Markus Schecke a Eifert, C-92/09 a C-93/09, Zb. s. I-11063, bod 40).

29 Ako však uviedol v bode 30 svojich návrhov generálny advokát, v prejednávanej veci to tak nie je. Hoci má M. Landtová z uplatnenia nálezu Ústavního soudu prospech, uvedený nález spochybnila tak správa, ako aj vnútroštátny súd.

30 Návrh na začatie prejudiciálneho konania je teda potrebné vyhlásiť za prípustný.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

31 Podstatou prvej otázky vnútroštátneho súdu je, či ustanovenia časti A bodu 6 prílohy III nariadenia č. 1408/71 v spojení s článkom 7 ods. 2 písm. c) tohto nariadenia bránia takému vnútroštátnemu pravidlu, akým je pravidlo, ktorého sa týka konanie vo veci samej, podľa ktorého sa vypláca vyrovnávací príspevok k dávke v starobe v prípade, že výška tejto dávky priznaná podľa článku 20 zmluvy je nižšia než dávka, ktorá by bola priznaná, ak by bol starobný dôchodok vypočítaný podľa právnych noriem Českej republiky.

32 Je potrebné pripomenúť, že vyššie uvedené ustanovenia nariadenia č. 1408/71 smerujú k zachovaniu platnosti článku 20 zmluvy, podľa ktorého je kritériom na určenie uplatniteľného režimu a orgánu príslušného na priznanie dávok sociálneho zabezpečenia kritérium štátu sídla zamestnávateľa ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

33 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že prvú prejudiciálnu otázku vyvolali obavy súvisiace s rizikom, že uplatnenie nálezu Ústavního soudu bude viesť k dvojitému zohľadneniu jednej a tej istej doby poistenia a zmení kritérium, ktoré vyplýva z uvedeného článku 20 zmluvy.

34 Ako vyplýva zo spisu predloženého Súdnemu dvoru, podľa Ústavního soudu sa článok 20 zmluvy musí vykladať v tom zmysle, že ak občan Českej republiky spĺňa zákonné podmienky na vznik nároku na dôchodok a tento nárok by bol podľa českého práva vyšší ako nárok podľa zmluvy, je správa povinná zabezpečiť, aby výška

starobného dôchodku, ktorý tento štátny príslušník poberá, dosiahla výšku, ktorá zodpovedá vyššiemu nároku podľa vnútroštátnych predpisov, a prípadne dorovnať dôchodok poberaný od druhej zmluvnej strany. Správa je tiež povinná prihliadnuť na dôchodok poberaný v súlade so zmluvou od druhej zmluvnej strany tak, aby nedochádzalo k duplicitnému poberaniu dvoch dôchodkov rovnakého typu, priznaných z rovnakých dôvodov od dvoch rôznych inštitúcií sociálneho zabezpečenia.

35 Z judikatúry Ústavního soudu jasne vyplýva, že nijako nespochybňuje ani nemení pravidlo rozdelenia právomocí medzi českou a slovenskou inštitúciou sociálneho zabezpečenia, pokiaľ ide o zohľadnenie dôb poistenia dosiahnutých pred dňom rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, teda pravidlo, ktoré bolo zavedené článkom 20 zmluvy, keďže cieľom judikatúry Ústavního soudu je len zvýšiť českú dávku v starobe tak, aby sa dosiahla výška, ktorá by bola priznaná len na základe vnútroštátneho práva.

36 Ako v bode 37 svojich návrhov uviedol generálny advokát, vyrovnávací príspevok, ktorého sa týka konanie vo veci samej, nespochybňuje uplatniteľný režim ani právomoc orgánov, ktoré určuje zmluva, ale na základe tejto zmluvy umožňuje požadovať od iného orgánu sociálneho zabezpečenia vyrovnávaciu dávku vyplácanú popri všeobecnej dávke.

37 Ako uvádza Európska komisia, Ústavní soud len stanovuje, že je nevyhnutné upraviť výšku českej dávky v starobe, priznanej podľa článku 20 zmluvy, na úroveň dávky, ktorú by poistenec poberal, keby jej výška bola vypočítaná len na základe vnútroštátnych pravidiel, ak je výška tejto dávky vyššia ako dávka priznaná podľa ustanovení zmluvy.

38 Nejde teda o priznanie súbežnej českej dávky v starobe ani o dvojité zohľadnenie jednej a tej istej doby poistenia, ale len o odstránenie objektívne zisteného rozdielu medzi dávkami rôzneho pôvodu.

39 Je nutné konštatovať, že takýto prístup umožňuje vylúčiť „prekrývanie uplatňovaných právnych predpisov rôznych členských štátov" v súlade s cieľom vyjadreným v ôsmom odôvodnení nariadenia č. 1408/71 a nie je v rozpore s kritériom rozdelenia právomocí stanoveným v článku 20 zmluvy, teda kritériom zachovaným podľa článku 7 ods. 2 písm. c) nariadenia č. 1408/71 v spojení s časťou A bodom 6 prílohy III uvedeného nariadenia.

40 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy je na prvú položenú otázku potrebné odpovedať v tom zmysle, že ustanovenia časti A bodu 6 prílohy III nariadenia č. 1408/71 v spojení s článkom 7 ods. 2 písm. c) tohto nariadenia nebránia takému vnútroštátnemu pravidlu, akým je pravidlo, ktorého sa týka konanie vo veci samej, podľa ktorého sa vypláca vyrovnávací príspevok k dávke v starobe v prípade, že výška tejto dávky priznaná podľa článku 20 zmluvy je nižšia než dávka, ktorá by bola priznaná, ak by bol starobný dôchodok vypočítaný podľa právnych noriem Českej republiky.

O druhej otázke

O existencii diskriminácie

41 Druhá položená otázka vnútroštátneho súdu v podstate smeruje k tomu, či nález Ústavního soudu, ktorý umožňuje vyplácať vyrovnávací príspevok k dávke v starobe len osobám s českou štátnou príslušnosťou a s bydliskom na území Českej republiky,

vedie k diskriminácii, ktorá je nezlučiteľná s článkom 12 ES, ako aj s článkom 3 ods. 1 v spojení s článkom 10 nariadenia č. 1408/71.

42 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že cieľom článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1408/71 je v súlade s článkom 39 ES zabezpečiť v prospech osôb, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, rovnosť v oblasti sociálneho zabezpečenia bez rozdielu štátnej príslušnosti odstránením akejkoľvek diskriminácie, ktorá v tejto súvislosti vyplýva z vnútroštátnych právnych predpisov členských štátov (rozsudok z 18. januára 2007, Celozzi, C-332/05, Zb. s. I-563, bod 22).

43 Zo spisu pritom nepochybne vyplýva, že nález Ústavního soudu na základe štátnej príslušnosti diskriminuje príslušníkov iných členských štátov v porovnaní s českými štátnymi príslušníkmi.

44 Pokiaľ ide o podmienku bydliska na území Českej republiky, je potrebné pripomenúť, že zásada rovnosti zaobchádzania, tak ako je vyjadrená v uvedenom článku 3 ods. 1, zakazuje nielen zjavnú diskrimináciu príjemcov dávok systémov sociálneho zabezpečenia na základe štátnej príslušnosti, ale aj akúkoľvek skrytú formu diskriminácie, ktorá pri uplatňovaní iných kritérií rozlišovania v skutočnosti vedie k rovnakému výsledku (rozsudok Celozzi, už citovaný, bod 23).

45 Preto treba za nepriamo diskriminačné považovať podmienky vnútroštátneho práva, ktoré sa síce uplatňujú bez ohľadu na štátnu príslušnosť, no dotýkajú sa predovšetkým alebo vo veľkej väčšine prípadov migrujúcich pracovníkov, ako aj podmienky, ktoré sa uplatňujú bez rozdielu, no ktoré môžu domáci pracovníci splniť ľahšie ako migrujúci pracovníci, alebo ktoré môžu pôsobiť najmä v neprospech týchto migrujúcich pracovníkov (pozri rozsudok Celozzi, už citovaný, bod 24).

46 Tak je to v prípade takej podmienky bydliska, akej sa týka konanie vo veci samej, ktorá sa dotýka predovšetkým migrujúcich pracovníkov, ktorí majú bydlisko na území iných členských štátov, než je ich štát pôvodu.

47 Súdnemu dvoru nebol predložený nijaký argument, ktorý by takéto diskriminačné zaobchádzanie mohol odôvodniť.

48 Okrem toho je potrebné pripomenúť, že článok 10 ods. 1 nariadenia č. 1408/71 stanovuje zásadu zrušenia ustanovení o bydlisku a chráni tak dotknuté osoby proti ujmám, ktoré by mohli vyplývať z premiestnenia ich bydliska z jedného členského štátu do druhého.

49 Z uvedeného vyplýva, že nález Ústavního soudu prináša priamu diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti, ako aj nepriamu diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti vyplývajúcu z kritéria bydliska a zameranú na tých, ktorí využili svoje právo na voľný pohyb.

O dôsledkoch konštatovania diskriminácie

50 Vzhľadom na záver, že pravidlo vychádzajúce z nálezu Ústavního soudu je diskriminačné, je potrebné určiť s tým spojené praktické dôsledky, a to tak pre osoby, ktoré sú uplatňovaním tohto pravidla znevýhodnené, ako aj pre osoby, ktoré z neho majú prospech, ako je M. Landtová.

51 Pokiaľ ide o dôsledky nedodržania zásady rovnosti zaobchádzania v situácii ako v konaní vo veci samej, je potrebné pripomenúť, že ak bola konštatovaná diskriminácia odporujúca právu Únie a kým nie sú prijaté opatrenia na obnovu rovnosti

zaobchádzania, rešpektovanie zásady rovnosti možno zaručiť len tým, že členom znevýhodnenej skupiny sa poskytnú rovnaké výhody, aké dostávajú členovia zvýhodnenej skupiny, čo je režim, ktorý je v prípade, že nedochádza k správnemu uplatňovaniu práva Únie, jediným platným referenčným systémom (pozri rozsudok z 26. januára 1999, Terhoeve, C-18/95, Zb. s. I-345, bod 57 a citovanú judikatúru).

52 Pokiaľ ide o dôsledky konštatovania diskriminačnej povahy nálezu Ústavního soudu pre osoby patriace do skupiny osôb zvýhodnených pravidlom vyplývajúcim z tohto nálezu, ako je M. Landtová, je potrebné uviesť, že hoci v súčasnom stave vnútroštátneho práva nemôže orgán príslušný na priznanie dôchodku legálne odmietnuť nárok na vyrovnávací príspevok znevýhodneným osobám, nič nebráni tomu, aby toto právo zachoval v prospech tej kategórie osôb, na ktoré sa už na základe vnútroštátneho práva vzťahuje.

53 Právo Únie za predpokladu dodržania jeho všeobecných zásad nebráni opatreniam, ktoré znovunastoľujú rovnaké zaobchádzanie tým, že obmedzia výhody osôb, ktoré boli predtým zvýhodnené (pozri rozsudok z 28. septembra 1994, Coloroll Pension Trustees, C-200/91, Zb. s. I-4389, bod 33). Nijaká norma práva Únie však nevyžaduje, aby pred prijatím takýchto opatrení bola kategória osôb, ktoré už majú nárok na taký vyrovnávací príspevok v rámci sociálneho zabezpečenia, o aký ide v konaní vo veci samej, o tento príspevok pripravená.

54 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy je na druhú položenú otázku potrebné odpovedať v tom zmysle, že ustanovenia článku 3 ods. 1 v spojení s článkom 10 nariadenia č. 1408/71 bránia takému vnútroštátnemu pravidlu, akého sa týka konanie vo veci samej, ktoré umožňuje vyplácať vyrovnávací príspevok k dávke v starobe len osobám s českou štátnou príslušnosťou a s bydliskom na území Českej republiky, pričom to z hľadiska práva Únie nevyhnutne nevedie k tomu, že osoba, ktorá obe tieto podmienky spĺňa, bude o tento príspevok pripravená.

O trovách

55 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

1. **Ustanovenia časti A bodu 6 prílohy III nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, v znení zmenenom, doplnenom a aktualizovanom nariadením Rady (ES) č. 118/97 z 2. decembra 1996, zmeneným a doplneným nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 629/2006 z 5. apríla 2006, v spojení s článkom 7 ods. 2 písm. c) tohto nariadenia nebránia takému vnútroštátnemu pravidlu, akým je pravidlo, ktorého sa týka konanie vo veci samej, podľa ktorého sa vypláca vyrovnávací príspevok k dávke v starobe v prípade, že výška tejto dávky priznaná podľa článku 20 dvojstrannej zmluvy medzi Českou republikou a Slovenskou republikou uzavretej 29. októbra 1992 v rámci opatrení určených na vyriešenie situácie po rozdelení Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky 31. decembra 1992 je nižšia než dávka, ktorá by bola priznaná, ak by bol starobný dôchodok vypočítaný podľa právnych noriem Českej republiky.**

2. **Ustanovenia článku 3 ods. 1 v spojení s článkom 10 nariadenia č. 1408/71 v znení zmenenom, doplnenom a aktualizovanom nariadením Rady č. 118/97, zmeneným a doplneným nariadením č. 629/2006, bránia takému vnútroštátnemu pravidlu, akého sa týka konanie vo veci samej, ktoré umožňuje vyplácať**

vyrovnávací príspevok k dávke v starobe len osobám s českou štátnou príslušnosťou a s bydliskom na území Českej republiky, pričom to z hľadiska práva Únie nevyhnutne nevedie k tomu, že osoba, ktorá obe tieto podmienky spĺňa, bude o tento príspevok pripravená.

Podpisy